

KEMENESALJA

„FALU“ Országos Földműves Szövetség hivatalos lapja.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Működési ár: negyedévre 20.000 K, félévre 40.000 K, egész évre 80.000 K
Hirdetés díja előre fizetendő.

POLITIKAI LAP.
Faluja megalapító és kiadója:
DINKOREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Dinkoreve Nándor Könyvnyomdája Celldömölkön,
ide intézendők a szerkesztésről és a közlemények
hirdetéséről és mindenemű pénzügyi leveleik.

Vezetők és vezetettek.

Írta: dr. Vitéz Nagy Iván.

A szendrői embereknek sok helyütt mintha nem adták meg a régi kijárt tisztelget. Jegyzőt, tanítót, papot, őszhajú öreg polgárok még csak megővegelik, de a fiatalabbaknak nem kívánkozik már köszönésre a kalapja. Mintha csak tartani, félni kellene tőlük és megharagudó szíval gondolni rájuk, mért munkát, kötelesség teljesítést, megtartóztatást, józan életet hirdetnek; mert törődnek velük, érdeklő őket a föld népének ügye, bánja, gondja. De a szendrői ur-vigécek, kik nem egyszer csatlák ki a gabonát tőlük és csapták be őket a vásárlásoknál, úgy látszik, bizalmatlanok, tartózkodóvá, idegenkedővé tette a magyar gazda embert.

Pedig hát a falvak nagy trüszja, kik gondolják a lelkét, kiművelik agyát és tudását, törődnek gazdasági bajjaikkal, csak hátát érdemeinek a földet művelő emberektől. Mert hisz nekünk csak körül egy-egy faluban: új templom, új iskola, kultúrház, gazdasági, hősi emléke, műkedvelő színház, népkönyvtár, minden mi nemesebbé teszi a lelket, gazdagabbá az elmét, szebbé a falut, mind tőlük: a jegyzőtől, paptól, tanítótól indul ki, ők kezdeményezik, hogy a gazdatársadalmat anyagi segítségével azután valóra is tudják váltítani.

És tessék ezt, mert szívők, a lelkük lángoló szeretettel ég és lobog a fajtájukért, a hazájukért, a magyar Földjük népeért. Csak a gazdag, művelt, összetartó nemzetek tudnak megélni a nagyvilágban; minden kis falu egy kis ország, melynek meg van a maga kis kormányja, a maga hivatalai, a maga tisztviselői, akik az egész falu népéért vannak és dolgoznak és azon iparkodnak, hogy községük minél módosabb, tanultabb, boldogabb legyen. *A sok kis boldog faluból lesz majd a boldog nagy Magyarország.*

Tisztelet adassék tehát a falu vezetőinek, kik népekért dolgoznak minden munkájukban.

De ők kevesen vannak és gyengék volna, a kis és nagy alkotásokra, ha nem áll hátuk mögött egyet akaró emberként az egész község: a gazdák, az iparosok, a kereskedők, a zselélnép. Békében és háborúban, szociális vetésnél és a harcok viharában egyaránt kitűnnek és megállják a helyét a magyar

föld népe. Dolgos, szorgalmas, törekvő, becsületös és egészséges fajta, kora tavasztól kezdve őszig bírja a munkát, verítékével termékenyíti a hasított barázdát és valamikor vérevel oltott meszet a nagy világérésbe a kárpáti bástyákhoz; de csak a falujával ne törődne, a maga számára ne tudna áldozatos tetteket véghez vinni? Azt mondják, a magyar paraszt ember, a kiszagda társadalom önző, nem áldozatos lelke, nem adakozó. Hát ez nem egészen így áll. Mert igaz ugyan, hogy nagyon megnézi hóvá leszi, kinek adja, mire adja azt a pengőt, — nem csoda, hisz nehéz testi munkával és a jó Isten segítségével kereste meg hosszú hónapok alatt, — de ha látja, hogy valami javára fog szolgálni, hogy annál több lesz a lelke, a tudása, a faluja, vagy a maga gazdagsága, bizony kirrája is a lárccáját. Csak tudni kell beszélni a nyelven és nyíltan, bizalommal közeledni hozzá és — olyan embernek, akit ismer, akiről tudja, hogy dolgos, munkás és a maga kő, nemcsak a maga hasznát nézi.

Csonkamagyarországi lakosságának 70 százaléka a falvakban él. A falu a nép, a magyarság, a vagyonunk, a gazdagságunk, a hitünk, a boldogabb jövővondók. Ezt át kell érezni a falu minden lakójának, a vezetőnek és a vezetetteknek egyaránt, mert csak az ő megelégedett harmonikus életük adja meg a lehetőséget a nemzeti erők újra való kiteljesedéséhez.

Celldömölk fejlődése

1869—1926.

A Vasvármegye napilapszeptember 5-iki 201. számában Vasvármegye fejlődéséről foglalkozik, melyből azt tanuljuk miszerint Celldömölknek 1869-ben 1496 lakosa volt. 1920-ban megajított népszámlálás szerint már 5582 lakost találunk. A szaporodás 51 év alatt 4083 lélek. Az egész Vasvármegyében Sárvár és Szombathely fejlődött jobban, mint Celldömölk, amennyiben Sárvár 1450, Szombathely 21.001 lélekszámmal hagyta el Celldömölköt. De viszont Körmen 699, Kőszeg 2456, Szentgotthárd 1917, Vasvár 2106 lélekszámmal maradt Celldömölk alatt.

A statisztikus azután elemezi a fejlődést, arany az emaradás okait is.

Felüldik az összehasonlítás nyomán a növekedés mérvét tekintve Szombathely kiugró emelkedése és hajdan fontosabb szerepeket betöltő Kőszeg gyarapodása, majd nem hanyatlása, elcsendesülése. Kiemérik Vasvár növekedése is. *A forgalomban, a csúszó összeköttetésbe való bekapcsolottság hid-*

nyának telefonteljesítő, főleg a kál utóbbi helynek a lassú emelkedése.

Nagyobb mar Körmennek, Szentgotthárdnak a fellendülése, ami szorosan kapcsolódik, kétféle vasúti forgalmának — telefonteljesítő. *Iskolapénztársa a vasúti forgalmat hálózatának Celldömölk. A város még kb lakó-száma hely kitűnő feltétele eredményeképpen vasúti lakóházak építését.* Ugyhogy a telefonteljesítő a normális hely volt.

A lakosok is láthatják azt, hogy a vasút fejlődése hova vezet.

Régi, elárgált okmányokból olvassuk, hogy a magyar nyugati vasút engedélykérését az 1869. é. V. t. cikkel keltették törvénybe. Ennek alapján a Magyar Államkassza Hitelbank és Werkerheim M. A. és társa engedélyt kaptak a Szekesfehérvár—Veszprém, a Szombathely—Körmen, a Szentgotthárd országutatói vasutak és a Kiscelli—Papa—Győr szarnyvasúti kiépítésére. Ugyanekkor az érben engedélyt nyertek nevezett az ország kormánytól arra, hogy a déli vasút gróf pályaudvarától Szentgotthárdig a vasúti magyar vasúttal való vasutat építhessék. Az engedélyeket kötelezően a Győr—Papa—Kunell—Szombathely szakaszt 2 év alatt, a Szekesfehérvár—Szombathely szakaszt 3 év alatt kellett átépíteni, a Szombathely—Körmen és a Körmen országutatói vasutakat pedig az országkassza által Gracig vezető vasút megépítésével egyidejűleg átadni a forgalomnak.

Az építő t. 1870. május 18-án alakult meg és a részvényeit 15 millió, az elsőbbségi kölcsönöket pedig 21 millió forintban állapították meg.

1871. október 1-én a Győr—Szombathely, 1872. szeptember 9-én a Szekesfehérvár—Veszprém, 1872. szeptember 1-én a Szombathely országutatói, végül 1872. október 8-án a Veszprém—Kiscelli vasutakat adták át a forgalomnak.

Ezeket azért kellett elmondanom, hogy a lakosok láthassák, miszerint Celldömölk csak azóta, mióta vasúti kapott, fejlődött ki és nyert 4083 lelket és lett belőle nagyváros. Vasút melletti Celldömölk ma is csak Kiscelli volna és valóban az ismeretlenségbe botorkálna. Celldömölk ma is 5000 lakos körül mintha 3500 lélek a vasutas és tisztviselő osztályhoz tartozik. A Celldömölkön lakó vasutas családok száma belőle a nyakéjszakán és vasúti munkásokat számok ok 700 körül körül. Ha családokként csak 4 lelkét vesszük alá, az 2800 lelkét tessék.

Megközelítő számításom szerint a vasutasok csak két millió járandóságot kapnak havonta. Tegyük fel, hogy ebből fél milliót nem itt költenek el, akkor is mindössze milliórdot szabad be tölteni a helyi piac, (ipar, kereskedelem és agrárügy).

De hogyan is állnak az építkezés terén? Ha visszamegyünk a boldog boldog idejére, mi látnak. Kiépült a Rákóczi, Arpad, Deák, Petőfi, Bezzegyi, Dániel, Eszterházy és mások iskolái a Kőszeg, Győr-om, az u. u. Honig-telep, Eszterházy.

SUM.)

glétét, a szaját
Köv. Fogynak
ahol szolid és pontos
mindenkit biztosítottak.
nek és a leg
nyit árakat díjra
ekből dussó fel-
vash.

Alap költségek:
85.000 K
22.000 K
10.000 K
43.500 K
15.000 K
28.000 K

tartalom rákér.
Felnévelés
aruda-vezető.

MOSSE

T.

IRODA

OSZTÁLYA

ONJAI

ÉS FOLYTÁN

TOZTAK.

és 80—40.

MOSSE HÁZ

ST IV.

ca 18.

Üzlet

tem Celldömölk és

öntség, hogy Celldömölk

öntség-terén levő,

öntség-terén, képező

önszág

önnapló kezdve

önvezetni.

önválasztékban a-p-

önbarcub, molino,

önstruáz és min-

önidaru a legkiválóbb

önge pénzének, ke-

önahol olcsó árért

önés a legszolidabb

önönőség szíves párt-

önálló tisztelettel

önohn Jenő.

önépítetek,

önés elcsón

önés jó

öníván

öniparos

önth-ucca.

**Ha pénzt akar megkímélni, mielőtt ruhakelme szök-
ségeket beszerzi, ökvetlen nézze meg
Balog Jenő Pápa Kossuth Lajos-u. 17. sz. alatt dúsan felszerelt és bővebb
választékban felkutatott mindenféle ruha- és kiegészítő-
anyagot. Munkájának célja a magyar**

községeket és városokat újból sorozzának be a lakóházak szempontjából. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy foglalkozik a kérdéssel, de általában revíziót nem fog végrehajtani, hanem csak egyes községekben ejti...

Tudóbetegek nem kapnak orvosi ellátást, de analízist se arathatnak. A belügyminiszter rendelkezést adott ki, amelynek értelmében a tudóbetegek és háztartási alkalmazottakat a tudóbetegek kiállításakor orvosi vizsgálatnak kell alávetni és ha azok tudóbetegek, nem kaphatnak orvosi ellátást. Tudóbetegeknek emellett tilos a gyümölcs, cukorka, gesztenye árusítás is. A rendelkezést szigorúan tiltja a köpödtetés is az utcán. Akit ilyenmin rejta fogják élni, felmilio koronára büntetik.

Bőséges szilvatermés az egész vidéken. Megörnyednek az öreg szilvák a tők hamva gyümölcs terbe állt. Pár év óta nem volt ilyen szilvatermés. Nagyban aszongyolnak 1000-1200 koronáért is veszik. Ha bevalik az öregek mondása: amikorok szilva terem, kevés bor terem, akkor az ideén nem sok borknak mértékük eléje.

A bírósági eljárás egyszerűsödött. Mieltek helyen a bírósági eljárás egyszerűsödött jogalkotásnak, amit — sajnos — a felszaporodott bírák tesznek kivánatosá. E célból a táblák is egyszerűsítik a tanácsokat, hogy a bírák mielőbb befejezést nyerjenek.

Telefont kapnak a jegyzői székelyek. A városban egy minard korona kölcsönt ves fel a jegyzői székelyek telefonhálózatának kiegészítésére.

A Valenciót megverte a Manna. Semmi sem tart örökké. A »Valencia« Parisból jött és diadalmasan jarta be az egész világot. A »Manna« Irving Berlin e fölé magzó taomuzsikája New Yorkból indult, perék azt népszerű lett és ma már Pesten van, hogy megverte és elfeledtesse a Valenciót. A Mannahoz Kálmán Jenő írt címés patogató magyar szöveget és a magyar Manna a keresetségben a »Mandja aogyal« címet kapta. A »Mandja aogyal« a Színházi Klet e h-tt számának három oldalas kottamelléklete. A »Mandja« kottán kívül a Színházi Klet gyönyörű képekben és érdekes eltekben számot be a szeszonyító színházi eseményekről. Tarka riportok, gazdag mozi, tánc, sport és divat tudósítások teszik szíves a magyar közönség kedvencei hírlapját, mely új előzetesnek díjtalanul köldi meg a »Mandja« innalms színházi regények és a »Mandja« közönség című fantazias regénynek eddigi folytatásait. A Színházi Klet egyes példányának ára 10.000 korona, negyedévi előzetes díj 100.000 K. Kiadóvatal Budapest VII. Erzsébet-tört 43.

Minden jó gazdának érdeke,
hogy lovai és marhái kellő időben legyenek megnyírva. Ne röstelje tehát lónyíró és marhanyíró gépeit köszőrülés végett
Lancsarics Vendel
műhelyéhez Szombathelyre beküldeni. Ugyancsak raktár min röstelje lónyírógépekben és alkett rösteljen. Megújítását és megújítottát a leggyorsabban a legpontosabban látják el.

Egy üzletház
kiadó, ugyanott egy ház és 7 szántóföld eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Fizessen elő a PESTI NAPLÓRA,
a legjobb és legtokéletesebb magyar hetilapra.
A Pesti Napló előfizetési árai a vasárnapi képesmelléklettel együtt:
1 óra 50.000 korona,
3 óra 135.000 korona.
Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a Pesti Napló kiadóhivatala Budapest, VII. Erzsébet-k. 18-20.

MEGNYILT
a Villanytelepen, a városi Jéggyár épületében
a Celldömölki Tejközpont
modernül felszerelve, ahol naponta friss uradalmi tej kimerve és palackban, valamint mindennemű tejtermék jutányos áron kapható.
A n. é. közönség szives pártfogását kéri a **Vezetőség.**

Huszár Kálmán
szita-áru és drótkerítés készítő
Pápa, Árok-u. 8. sz.
Ajánlom a saját készítésű drótkerítésemet, mely olcsóra, tartósra felülmúlhatatlan!

KOCZOR DANIEL
villanyszerelői vállalat
CELLDÖMÖL,
az áll. polgári fiúskola mellett.
Elvállal mindennemű villanyszerelést, új épületek teljes bezerelését, javításokat, csengő és rádió szerelést.
Rádiók és hozzá való alkatrészek állandóan raktáron tartatnak.
Égok és onlilárok nagy választékban.
Olcsó árak!
Figyelmes és a legpontosabb munka!

Drótkerítések teljes felszerelését jótállás mellet vállalom!
Költségvetéssel díjmentesen szolgalek.
Folyó évi október hó 1-én **szabászati és varróiskolát nyitok** mérsekelt tandíj mellett.
Bővebbet Hollósy-tér 22. szám alatt **Kemény Erzsébet.**

Celldömölken, a Nemesdömölki-ut 36. szám alatt levő **háza** gazdasági kódásra is alkalmas; nagy kert-helyiséggel azonnal eladó. Bővebbet a háztulajdonosnál.
A városi házában két utcóze dőlőben 2000 négyszöglet eladó **szántóföld** azonnal eladó. Bővebb értesítés nyaraló a kiadóhivatalban.

BUTOR
vásárlók figyelmébe!
Hátok, ebédők, szalagarnitúrák, konyha berendezések, garzon szobák és mindenféle kárpitos munkák legolcsóbban bezerelésétől egy készpénz, mint részletfizetésre
KLAPPER FÜLÖP
buteráruházában
Celldömölk
Nemesdömölki-utca 68. sz.

nyvek
Nándor
IS,
ILMOS
ES
T
A
N
T
V
U
vidéke
dömlök
ddig
átvetem
saját
háto
deuro
min
rom
kivab
MOSSE
T.
RODA
SZTALYA
ONJAI
S FOLYTAN
TOZTAK
in 80-40.
SSE HAZ
ST IV.
ca 18.